

การวิเคราะห์ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ตามหลักการของทฤษฎีอาชญาวิทยา

An Analysis of a Copyright Infringement Problem in light of Criminology Theories

อชิรญาณ์ กัดสวัสดิ์

Achiraya Kladsawat

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Faculty of Law, Surat Thani Rajabhat University

Email: achiraya.kla@sru.ac.th

Received April 23, 2023; Revised May 29, 2023; Accepted June 5, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ ทฤษฎีอาชญาวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดลิขสิทธิ์ 2) ศึกษาการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ตามแนวทางทฤษฎีอาชญาวิทยา เพื่อทราบสาเหตุการกระทำผิด และ 3) นำทฤษฎีอาชญาวิทยามาวิเคราะห์แก้ไขปัญหาการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ และหาแนวทางหรือมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ทฤษฎีอาชญาวิทยาเกี่ยวกับปัญหาการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ในประเทศไทย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ลิขสิทธิ์เป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่มีค่าทางเศรษฐกิจ จำต้องมีการคุ้มครองเพื่อให้ผู้สร้างสรรค์และสังคมได้รับประโยชน์อย่างสมดุล ตามหลักการของทฤษฎีการคุ้มครองลิขสิทธิ์ว่าด้วยทฤษฎีความสมดุลระหว่างประโยชน์ผู้สร้างสรรค์กับสังคม 2) ทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์สาเหตุการละเมิดลิขสิทธิ์ ได้แก่ ทฤษฎีคิดก่อนกระทำ ทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม ทฤษฎีดีกรอบ 3) ทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์การแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์และหาแนวทางหรือมาตรการป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ ได้แก่ ทฤษฎีพันธะทางสังคม ทฤษฎีป้องกันสังคม ทฤษฎียุติธรรม และทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ส่งเสริมการสร้างสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง กีดกันการคบค้าสมาคมกับผู้กระทำผิดละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ สร้างค่านิยมในการประกอบอาชีพสุจริต ไม่ดีตราผู้ละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ว่าเป็นอาชญากร ดำเนินการให้มีการใช้มาตรการต่อผู้กระทำผิดความผิดอย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาการละเมิดที่ต้นเหตุของการกระทำผิด เป็นการแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ที่เหมาะสมและยั่งยืน

คำสำคัญ: ละเมิดลิขสิทธิ์; ทฤษฎีอาชญาวิทยา; การป้องกัน

Abstract

The study aims to perceive: 1) relevant theories of copyright, criminology relating to copyright infringement, 2) copyright infringement in accordance with criminology theories to seek the cause of the infringement, and 3) to analyze criminology theories to find the means and protections preventing copyright infringement. This was qualitative research conducted by collecting and analyzing data relating to criminology theories and problems of copyright infringement in Thailand.

The result showed that 1) copyright is intellectual property that has its economic value; therefore, its protection is necessary for creators and society in accordance with Copyright Law Theory on the topic of balancing between creators and society benefits. 2) Theories analyzing the cause of copyright infringement are Rational Choice Theory, Social Disorganization Theory, Social Learning Theory, and Containment Theory. 3) Theories analyzing resolving copyright infringement and reaching the means or protection preventing the infringement are Social Bonding Theory, Social Defense Theory, Labeling Theory, and Law Enforcement Theory. Problems of copyright infringement should be solved by means focusing on each of primary causes. The means include encouraging community and family participation, preventing to associating with other copyright infringers, increasing social value on occupations that are legal, not labeling copyright infringers as criminals, and prosecuting an appropriate legal measure to copyright infringers. These will be more appropriate and sustainable for solving the problems.

Keywords: Copyright Infringement; Criminology Theories; Protections

บทนำ

ประเทศไทยให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาโดยตลอดตั้งแต่อดีต โดยมีพระราชบัญญัติคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาประเภทต่างๆจำนวนมาก กฎหมายลิขสิทธิ์เป็นกฎหมายที่ประเทศไทยให้ความสำคัญมากที่สุดในบรรดากฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาทั้งหมด และพยายามแก้ปัญหาตลอดไม่ว่าด้านการป้องกันปราบปรามหรือการจับกุมปีละจำนวนมาก จนกระทั่งมีศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางขึ้น รับผิดชอบคดีเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาโดยเฉพาะ โดยคาดหวังว่าเมื่อมีศาลทรัพย์สินทางปัญญารับผิดชอบเป็นการเฉพาะแล้วการ

ดำเนินคดีต่างๆ สะดวกรวดเร็วจะทำให้คดีเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา โดยเฉพาะคดีเกี่ยวกับการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์น่าจะลดลง แต่สถิติคดีศาลทรัพย์สินทางปัญญานับแต่มีการจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางในวันที่ 1 ธันวาคม 2540 ไม่ได้มีการลดลงอย่างใด เช่น คดีอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาในศาลปี พ.ศ. 2541–2543 มีการฟ้องร้องจำนวน 542, 590 และ 796 คดี ตามลำดับ (Court of Justice Thailand, 1998–2000) เปรียบเทียบคดีอาญาที่ขึ้นสู่การพิจารณาในศาลปี พ.ศ. 2563–2565 มีการฟ้องร้องจำนวน 542, 521 และ 491 คดี ตามลำดับ (Central Intellectual Property and International Trade Court, 2020–2022) จะเห็นได้ว่าในช่วงหลายปีที่ผ่านมา นับแต่การจัดตั้งศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง คดีการละเมิดลิขสิทธิ์ยังเกิดจำนวนมาก เนื่องจากการดำเนินคดีโดยใช้ศาลเป็นผู้ตัดสินลงโทษ เป็นเหตุปลายทาง เป็นการแก้ปัญหาสุดท้ายของการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์แล้ว การแก้ปัญหาละเมิดลิขสิทธิ์ให้ได้ผลดีควรมีการแก้ไขปัญหาดังแต่ต้นทาง โดยการศึกษาหาสาเหตุของการกระทำผิดและหาหลักการป้องกันการกระทำผิดตั้งแต่ต้นทางคดีจะไม่ต้องไม่ถึงศาลมากนัก เกิดผลดีทั้งต่อสังคมโดยรวมและประเทศชาติ บุคคลที่น่าจะตกเป็นผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาที่จะไม่มี หรือมีน้อยลงอยู่ในภาวะที่ควบคุมได้ บ้านเมืองหรือสังคมโดยรวมมีความสงบสุข ตามความปรารถนาของประชาชนโดยรวม

การละเมิดลิขสิทธิ์เป็นเรื่องสำคัญ เพราะเมื่อมีการละเมิดลิขสิทธิ์และเจ้าของเป็นชาวต่างชาติ นั้นหมายถึงประเทศไทยต้องร่วมรับผิดชอบต่อการกระทำดังกล่าวโดยอัตโนมัติ ยิ่งประเทศที่มีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศกับประเทศไทย ก็ยิ่งมีความกดดันในเรื่องนี้มากขึ้นด้วย ลิขสิทธิ์จึงเป็นเรื่องที่อาจมีการละเมิดภายในของไทย หรือละเมิดแล้วกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศด้วย ซึ่งกรณีพิพาทที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งคือกรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ชิ้นงานการ์ตูนที่ประเทศญี่ปุ่นเป็นเจ้าของ ตัวอย่างเช่น การละเมิดลิขสิทธิ์ในรูปภาพตัวการ์ตูน “โดราเอมอน” (Central Intellectual Property and International Trade Court, คดีหมายเลขดำที่ อ.66/2562 คดีหมายเลขแดงที่ อ.69/2562) และ “วันพีซ” (Central Intellectual Property and International Trade Court, คดีหมายเลขดำที่ อ.31/2562 คดีหมายเลขแดงที่ อ.37/2562) ฉะนั้น การแก้ปัญหาดังแต่เบื้องต้นโดยการป้องกันมิให้ปัญหาการละเมิดนั้นเกิดขึ้น ย่อมเป็นผลดีต่อประเทศไทยมากกว่าการปล่อยให้ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์เกิดขึ้นแล้ว จึงมาแก้ไขภายหลัง การป้องกันหรือแก้ไขปัญหาย่างใดก็ตาม จำเป็นต้องรู้สาเหตุการกระทำผิดก่อน แล้วจึงหาวิธีป้องกันหรือแก้ไขโดยวิธีการต่างๆ เช่น การปราบปราม จับกุม เพื่อให้เกิดการเช็ดถู ไม่กล้ากระทำความผิดอีก และเป็นตัวอย่างให้กับผู้ที่คิดจะกระทำผิดล้มเลิกความคิดดังกล่าวเช่นกัน

การศึกษาตามแนวทางทฤษฎีอาชญาวิทยาโดยทั่วไปแล้วประกอบด้วย ทฤษฎีคิดก่อนกระทำ โดยมีหลักการว่าผู้กระทำความผิดมีความคิดเป็นของตนเองก่อนการทำความผิด ว่าหากทำผิดแล้วจะไม่ถูกลงโทษ หรือได้รับประโยชน์มากกว่าโทษ ก็จะตัดสินใจกระทำความผิด (Sullivan, 1973) ทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ มีหลักการว่าถ้ามีการกระทำความผิดแล้ว กฎหมายไม่สามารถลงโทษผู้กระทำ

ความผิดได้ ก็จะมีการกระทำความผิดเกิดขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นลักษณะกลไกการควบคุมสังคมที่อ่อนแอ (Bursik, 1988) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม มีการหลักการศึกษาว่าผู้ที่อยู่ใกล้กับผู้กระทำผิด จะเรียนรู้พฤติกรรมจากผู้กระทำความผิด (Sutherland, 1947) ทฤษฎีตีกรอบซึ่งมีหลักการศึกษาระงกดันทางสังคมและแรงผลักดันทางจิตใจที่อ่อนแอกว่าแรงที่คอยขัดขวางทั้งภายนอกและภายในของผู้กระทำความผิด ก็จะมีการกระทำความผิด (Reckless, 1961) ทฤษฎีพันธะทางสังคม เชื่อว่าหากสร้างความปลอดภัย ขั้วผูกมัดทางสังคม ให้คนเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมจนเกิดความศรัทธาในการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม อาชญากรรมก็จะไม่เกิด (Hirschi, 1969) ทฤษฎีป้องกันทางสังคม เป็นการสร้างระบบมาตรการทางอาญา พื้นฟู แก้ไข คุ้มครองผู้กระทำความผิด มิให้กลับไปกระทำความผิดอีก (Arthivech, 2015) ทฤษฎีตีตรา เชื่อว่าไม่ควรตีตราบุคคลเป็นคนที่กระทำความผิด ควรให้อภัย เพราะการตีตราเป็นการผลักดันให้ผู้กระทำผิดไม่มีที่ยืนในสังคม และจะไปรวมกลุ่มกับผู้กระทำผิดอื่น และทำผิดตลอดไป (Kuntze, 2000) ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย เป็นการนำทฤษฎีควบคุมอาชญากรรมและทฤษฎีกระบวนการยุติธรรมมาใช้ให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ทฤษฎีทั้งหมดที่กล่าวมานั้น สามารถอธิบายได้ทั้งเรื่องสาเหตุของการกระทำผิด และแนวทางป้องกันการกระทำผิดด้วย เพื่อประโยชน์ในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ได้ ทำให้ได้มาซึ่งแนวทางหรือมาตรการในการแก้ไขปัญหาการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ที่ยั่งยืนและเหมาะสม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ ทฤษฎีอาชญาวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์การละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ ตามแนวทางทฤษฎีอาชญาวิทยา เพื่อทราบสาเหตุการกระทำผิด
3. เพื่อนำทฤษฎีอาชญาวิทยามาวิเคราะห์การแก้ไขปัญหาการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ และหาแนวทางหรือมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ ให้การละเมิดลิขสิทธิ์ลดน้อยลงในอนาคตต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

ปัจจุบันปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาได้ขยายวงกว้างขวางมากขึ้น ทั้งการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาด้วยการจำหน่ายในท้องตลาดและบนสื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของทุกประเทศ รวมทั้งการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ถูกนานาชาติจับตามองว่ามีการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาค่อนข้างมาก (Royal Thai Police Headquarters, 2021) ในขณะนี้เกือบทุกประเทศในโลกรวมทั้งประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีของ

องค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งทำให้ประเทศไทยอยู่ภายใต้กรรมสารสุดท้าย (Final Act Embodying the Results of the Uruguay Round of Multilateral Trade Negotiations: Final Act, 1994) ทำให้เกิดการค้าเสรีไร้ขีดจำกัดพิภพอัตราภาษีศุลกากรและข้อกีดกันทางการค้า ทำให้การเคลื่อนย้ายทรัพยากรและการลงทุนระหว่างประเทศแพร่หลายมากขึ้น และหลายประเทศได้ใช้ทรัพย์สินทางปัญญาและเทคโนโลยีเป็นพื้นฐานในการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน และสร้างรายได้ให้แก่ประเทศของตน

การคุ้มครองลิขสิทธิ์จึงเป็นเรื่องสำคัญ ตามปกติแล้วการคุ้มครองลิขสิทธิ์ตามเหตุผลสำคัญเพื่อให้ผู้สร้างสรรค์งานได้รับประโยชน์คุ้มครองค่าจากการลงทุน และขณะเดียวกันสังคมก็ได้รับประโยชน์จากงานลิขสิทธิ์ดังกล่าวด้วย ประเทศชาติก็มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ซึ่งเป็นไปตามเหตุผลความเป็นธรรมตามธรรมชาติ เหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ เหตุผลทางด้านวัฒนธรรม และเหตุผลทางด้านสังคม ดังนั้นหลักการสำคัญในการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์จึงประกอบไปด้วย หลักการคุ้มครองที่ว่าด้วยเหตุผลทางด้านความเป็นธรรมตามธรรมชาติ (Principle of Natural Justice) หลักการคุ้มครองที่ว่าด้วยเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ (Economic Argument) หลักการคุ้มครองที่ว่าด้วยเหตุผลทางด้านวัฒนธรรม (Cultural Argument) และหลักการคุ้มครองที่ว่าด้วยเหตุผลทางด้านสังคม (Social Argument) (Panusapattana, 2010)

ความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ที่ประเทศไทยเข้าร่วมภาคี ได้แก่ อนุสัญญาเบอร์นเพื่อการคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม ค.ศ. 1886 การคุ้มครองลิขสิทธิ์โดยองค์การการค้าโลก (WTO) เป็นการคุ้มครองตามความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights หรือ TRIPs) สนธิสัญญาขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลกว่าด้วยลิขสิทธิ์ (WIPO Copyright Treaty) โดยประเทศไทยมีการให้ความคุ้มครองโดยมีการพัฒนากฎหมายมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยได้มีพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 ใช้บังคับอยู่ (Rodjan, 2012)

ทฤษฎีอาชญาวิทยาที่ใช้การวิเคราะห์ปัญหาการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ แยกเป็น 2 ส่วน คือ ทฤษฎีอาชญาวิทยาที่ใช้วิเคราะห์สาเหตุการละเมิดลิขสิทธิ์ ได้แก่ ทฤษฎีคิดก่อนกระทำ ทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมและทฤษฎีตีกรอบ และในส่วนของทฤษฎีอาชญาวิทยาที่ใช้วิเคราะห์หาแนวทางป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ ได้แก่ ทฤษฎีพันธะทางสังคม ทฤษฎีป้องกันทางสังคม ทฤษฎีดีตรา และทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย

ได้มีการศึกษาวิจัยเรื่องการนำแนวคิดทฤษฎีทางอาชญาวิทยามาใช้ในการวางแผนรณรงค์การลงโทษโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ และผู้พิพากษาศาลฎีกา รวม 34 คน ผลการศึกษาพบว่า การรณรงค์ลงโทษเป็นมาตรการที่ศาลใช้ดุลพินิจกำหนดโทษในการพิพากษาคดีที่บริสุทธิ์ยุติธรรมให้มีความเหมาะสมและปราศจากอคติเพื่อให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดและหลีกเลี่ยงการลงโทษจำคุกกระยะสั้นในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน สำหรับความผิดที่กระทำโดยเจตนาและไม่ใช้ความผิดลหุโทษกฎหมายไม่เปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจรอกการ

ลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดได้ ทำให้เป็นอุปสรรคที่สำคัญในการที่ศาลจะใช้ดุลพินิจรื้อการลงโทษ เนื่องจากการลงโทษจำคุกเป็นการตีตราผู้กระทำความผิดในขณะที่แนวคิดทฤษฎีที่ตราจะเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดกลับตัวเป็นคนดีสอดคล้องกับการรื้อการลงโทษที่เปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดกลับตัวเป็นคนดีเช่นเดียวกัน ข้อเสนอแนะจากการวิจัยผู้กระทำความผิดที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี ควรเปิดโอกาสให้ศาลใช้ดุลพินิจรื้อการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดได้ทุกคนและผู้กระทำความผิดที่เคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนสำหรับความผิดที่กระทำโดยเจตนาและไม่ใช้ความผิดลหุโทษควรได้รับการรื้อการลงโทษ (Virayasiri, 2006)

อีกทั้ง มีการศึกษาเรื่องการนำปรัชญาอาชญาวิทยา มาใช้ในการกำหนดโทษของศาลไทย โดยศึกษาเฉพาะกรณีผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ร้ายและผู้กระทำความผิดโดยพลั้งพลาด โดยสอบถามผู้พิพากษาที่รับราชการเป็นผู้พิพากษามาตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวนรวมทั้งสิ้น 1,249 คน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า การกำหนดโทษควรจะต้องให้มีความเหมาะสมกับความผิดและตัวผู้กระทำความผิดด้วย สำหรับองค์ประกอบสำคัญในการกำหนดโทษ ประกอบด้วย (1) ข้อเท็จจริงแห่งคดี (2) หลักทฤษฎีสำหรับข้อเท็จจริงแห่งคดีที่สำคัญ ได้แก่ พฤติการณ์แห่งคดีและประวัติภูมิหลังของผู้กระทำความผิด ส่วนหลักทฤษฎีที่สำคัญ ได้แก่ ทฤษฎีการลงโทษเพื่อทดแทน ทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกัน ทฤษฎีการลงโทษเพื่อปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟูและทฤษฎีการลงโทษเพื่อป้องกันสังคม สำหรับแนวทางในการนำทฤษฎีการลงโทษมาใช้ในการกำหนดโทษนั้นควรจะต้องนำทฤษฎีการลงโทษมาใช้ร่วมกัน โดยให้ยึดทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งเป็นหลักและนำทฤษฎีอื่นมาเสริม ซึ่งความผิดที่มีความรุนแรงมากใช้ทฤษฎีการลงโทษเพื่อทดแทนเป็นหลักสำหรับความผิดที่มีความรุนแรงน้อยใช้ทฤษฎีการลงโทษเพื่อปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟูเป็นหลัก ข้อเสนอแนะจากการวิจัยการกำหนดโทษควรพิจารณาถึงมาตรการหลักและมาตรการเสริมเพื่อนำมาใช้ให้มีความเหมาะสมกับความผิดและตัวผู้กระทำความผิดเป็นกรณี ๆ ไป โดยผู้พิพากษาจะต้องคำนึงถึงข้อเท็จจริงแห่งคดีและหลักทฤษฎีการลงโทษมาประกอบการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษด้วยเสมอเพื่อให้การกำหนดโทษ มีประสิทธิภาพและมีผลต่อการป้องกันอาชญากรรมได้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ยังมีการศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพในการบังคับใช้โทษอาญาตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์โดยทำการศึกษากการบังคับใช้โทษ วัตถุประสงค์ในการบังคับโทษกับความผิดเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ว่าเหมาะสมกับสภาพความผิดและความเสียหายที่เกิดขึ้นเพียงใด โดยศึกษาบทกำหนดโทษและวิธีการเยียวยาความเสียหาย กฎหมาย แนวความคิดทางวิชาการและคำพิพากษาศาลฎีกา จากการศึกษาพบว่าแม้จะมีการกำหนดโทษให้สูงขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบการลงโทษเป็นอย่างไรก็ตามกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยกลับไม่ได้ผลในการควบคุมอาชญากรรม (Xuto, 2003) ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย จากการศึกษาเห็นว่าโทษปรับเป็นโทษที่เหมาะสมกับคดีละเมิดลิขสิทธิ์ โดยโทษปรับในคดีลิขสิทธิ์ได้กำหนดระวางโทษไว้สูงอยู่แล้วพอที่จะมีเงินมาแบ่งค่าปรับให้แก่ผู้เสียหายได้

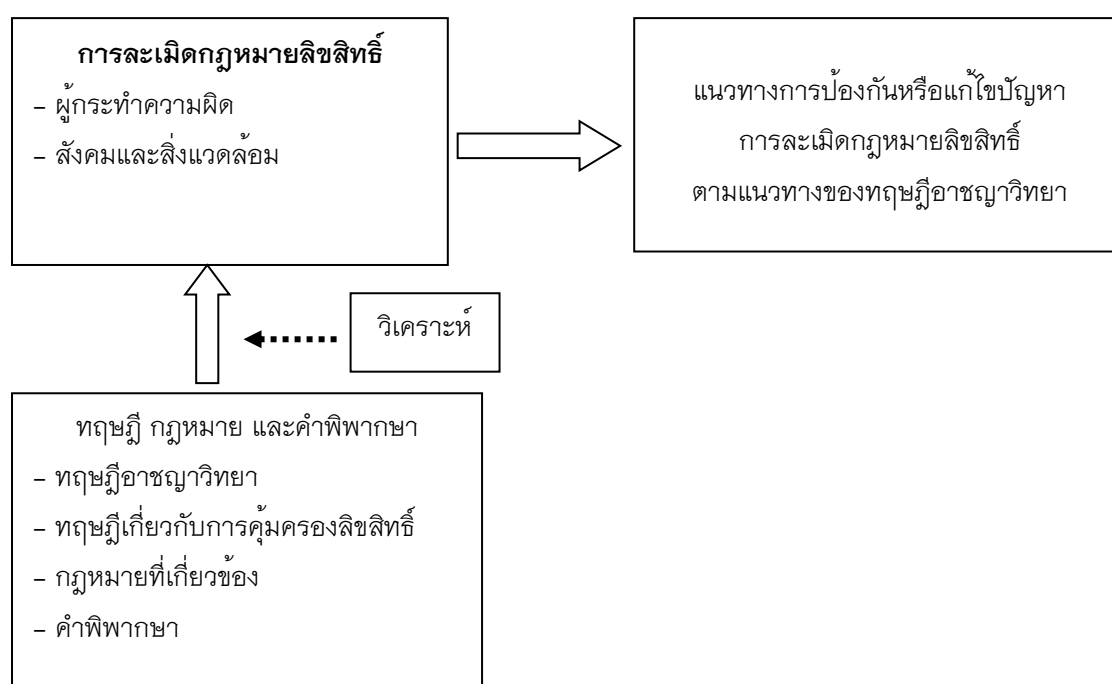
รวมไปถึงการศึกษาวิจัยเรื่องมาตรการทางกฎหมายในการดำเนินคดีลิขสิทธิ์ จากการศึกษาพบว่าจากการที่ความผิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์เป็นความผิดอันยอมความได้จึงทำให้คู่กรณีมักจะตกลงยอมความกันก่อนเป็นผลให้คดีไม่ขึ้นสู่ศาล แต่ในทางความเป็นจริงคดีลิขสิทธิ์มักจะเกิดความเสียหายกับเศรษฐกิจและประเทศชาติอย่างมาก ข้อเสนอแนะของงานวิจัยนี้จึงเสนอให้มีการแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายลิขสิทธิ์ในเรื่องความผิดอันยอมความได้ให้เป็นความผิดอาญาแผ่นดินและให้นำมาตรการเสริมในการบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและกฎหมายภาษีอากรเข้ามาเสริมเพื่อให้กฎหมายลิขสิทธิ์มีประสิทธิภาพในการบังคับใช้มากยิ่งขึ้น (Roitheang, 2006)

ท้ายสุด มีการศึกษาวิจัยเรื่องโทษอาญาฐานละเมิดลิขสิทธิ์ โดยศึกษาฐานความผิดและความเหมาะสมของโทษ ผลการศึกษาวิจัยพบว่ากรณีที่กฎหมายลิขสิทธิ์ของไทยกำหนดให้การละเมิดลิขสิทธิ์ทั้งที่เป็นการกระทำเพื่อการค้าและไม่เป็นการกระทำเพื่อการค้าเป็นความผิดอาญา ไม่เป็นการสมควรเนื่องจากการละเมิดลิขสิทธิ์ที่ไม่เป็นการกระทำเพื่อการค้าไม่ควรถูกกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาด้วยเหตุผล ดังนี้ คือ ไม่สนองตอบวัตถุประสงค์ของการลงโทษ ไม่ครบเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์การกำหนดความผิดทางอาญามีหลายกรณีที่ความผิดประเภทนี้มีความใกล้เคียงกับข้อยกเว้นการละเมิดลิขสิทธิ์ทำให้เกิดปัญหาการตีความกฎหมาย การนำกระบวนการทางอาญามาใช้ทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องเสื่อมเสียชื่อเสียงและอิสระภาพ ส่วนการแบ่งค่าปรับให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ครึ่งหนึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่แตกต่างจากโทษปรับในประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งต้องตกเป็นของแผ่นดินพบว่าการแบ่งค่าปรับที่เหมาะสมกับความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์มากเป็นการชดเชยความเสียหายในเบื้องต้นให้แก่เจ้าของลิขสิทธิ์ สำหรับการกำหนดใช้สิ่งที่ทำขึ้นหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ตกเป็นของเจ้าของลิขสิทธิ์และการรับสิ่งที่ใช้ในการกระทำความผิดในกฎหมายลิขสิทธิ์เป็นโทษริบทรัพย์สินซึ่งเป็นโทษในทางอาญาเช่นเดียวกับที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา แต่สิ่งที่ทำหรือนำเข้าอันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์นี้ศาลไม่มีอำนาจสั่งริบให้เป็นของแผ่นดิน เนื่องจากตกเป็นของเจ้าของลิขสิทธิ์โดยผลของกฎหมายแล้วส่วนสิ่งที่ใช้ในการกระทำความผิดศาลต้องสั่งริบโดยเด็ดขาดจะสั่งเป็นอย่างอื่นไม่ได้ อันอาจไม่เป็นธรรมแก่เจ้าของทรัพย์สินที่มีรู้เห็นเป็นใจในการกระทำความผิด ส่วนการเพิ่มโทษเพราะการกระทำความผิดอีกในกฎหมายลิขสิทธิ์มีหลักเกณฑ์ที่ทำให้ผู้กระทำความผิดซ้ำมีโอกาสรับโทษได้มากและสูงกว่าหลักเกณฑ์ตามกฎหมายอาญาแต่ในทางปฏิบัติแล้วศาลในคดีละเมิดลิขสิทธิ์จะพิพากษาลงโทษแต่โทษปรับจำเลยเท่านั้น ถ้ามีโทษจำคุกก็จะให้รอการลงโทษไว้ การเพิ่มโทษเพราะการกระทำความผิดอีกตามประมวลกฎหมายอาญาจึงนำมาใช้ไม่ได้ การเพิ่มโทษเพราะการกระทำความผิดอีกในกฎหมายลิขสิทธิ์จึงเหมาะสมแล้ว การศึกษาวิจัยนี้ได้เสนอแนะให้ยกเลิกความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ที่ไม่เป็นการกระทำเพื่อการค้าซึ่งมีบทกำหนดโทษตามมาตรา 69 วรรคแรก และมาตรา 70 วรรคแรก ของพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ให้ตัดออกแล้วเสนอแนะให้เพิ่มข้อความต่อท้ายมาตรา 75 (การรับสิ่งที่ใช้ในการกระทำความผิด) พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ว่า “เว้นแต่จะเป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งมิได้รู้เห็นเป็นใจ

ด้วยในการกระทำความผิด” ให้เพิ่มวรรคสอง ในมาตรา 75 พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ว่า ทรัพย์สินที่รับให้ตกเป็นของแผ่นดินแต่ศาลจะพิพากษาให้ทำให้ทรัพย์สินนั้นใช้ไม่ได้หรือทำลายทรัพย์สินนั้นเสียก็ได้ (Smudthrakun, 1996)

ด้วยเหตุนี้บทความนี้ผู้วิจัยจึงศึกษาเกี่ยวกับการทราบสาเหตุการกระทำความผิดของการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์โดยศึกษาตามแนวทางทฤษฎีอาชญาวิทยา ซึ่งสามารถอธิบายสาเหตุของการกระทำความผิด รวมถึงแนวทางป้องกันการกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์อย่างเหมาะสมและยั่งยืนต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิเคราะห์เอกสาร(Documentary Research) โดยค้นคว้าเอกสารภาษาไทยและเอกสารภาษาต่างประเทศ คำพิพากษาศาลฎีกาและศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ตลอดจนค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา ผลงานวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ บทความและเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาวิเคราะห์หามาตรการป้องกันแก้ไขการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ให้มีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการต่างๆที่เป็นปัญหาการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ แบ่งเป็นข้อมูลปฐมภูมิ เช่น สถิติคดีการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ คำพิพากษา และทฤษฎี ส่วนข้อมูลทุติยภูมิ เช่น งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ บทความที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์เอกสารและสรุปประเด็นในการวิจัย โดยศึกษาข้อมูลที่ได้ตั้งแต่ข้อมูลพื้นฐานที่ผู้กระทำผิดได้ละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ และศึกษาหลักการในการคุ้มครองลิขสิทธิ์ทั้งของไทยและต่างประเทศ แล้วจึงทำการศึกษาทฤษฎีการคุ้มครองลิขสิทธิ์และทฤษฎีอาชญาวิทยา แล้วจึงกำหนดประเด็นในการวิเคราะห์หามาตรการแก้ไขการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย เพื่อหามาตรการในการป้องกันการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ เพื่อนำไปใช้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้ในการแก้ไขการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ให้มีประสิทธิภาพที่ยั่งยืน

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าแนวคิดการคุ้มครองลิขสิทธิ์ อาชญาวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดลิขสิทธิ์ คือ

เพื่อให้การคุ้มครองลิขสิทธิ์ตามเจตนารมณ์ของการคุ้มครองลิขสิทธิ์ประสบผลสำเร็จ จึงต้องกำหนดแนวทางดำเนินการในทางปฏิบัติ ดังนี้คือ แนวทางในการคุ้มครองตามมาตรการการคุ้มครองเพื่อให้เกิดการริเริ่มสร้างสรรค์ ส่วนผู้ที่คิดจะละเมิดก็ควรมองที่คุณงามความดี ความเสียสละความคิดริเริ่มของผู้สร้างสรรค์งานลิขสิทธิ์เพื่อจะได้ไม่ไปทำละเมิดลิขสิทธิ์งานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่นอีก แนวทางในการคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองหลักประกันของผู้สร้างสรรค์งาน ส่วนผู้ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ก็ควรทราบว่ายกเว้นในระยะเวลาที่กฎหมายคุ้มครองลิขสิทธิ์ก็ควรให้ ผู้สร้างสรรค์งานได้ประโยชน์จากลิขสิทธิ์อย่างเต็มที่ไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวโดยเด็ดขาด แนวทางการคุ้มครองตามมาตรการการให้สิทธิประโยชน์แก่ผู้สร้างสรรค์ ส่วนผู้ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ก็ควรละเว้นเพื่อให้ผู้ที่สร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์หรือเจ้าของลิขสิทธิ์ได้ใช้ประโยชน์จากลิขสิทธิ์ที่สร้างสรรค์ขึ้นให้คุ้มค่ากับการลงทุน หากจะใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ดังกล่าวก็ต้องแบ่งปันผลประโยชน์ให้กับผู้สร้างสรรค์งานหรือเจ้าของลิขสิทธิ์ด้วยเช่นกัน แนวทางการคุ้มครองตามมาตรการการคุ้มครองการมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียว ส่วนผู้ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ก่อนการใช้ลิขสิทธิ์ต้องได้รับอนุญาตจากผู้สร้างสรรค์งานหรือเจ้าของลิขสิทธิ์เพื่อความเป็นธรรมต่อผู้สร้างสรรค์งานจะได้มีกำลังใจในการคิดค้นงานใหม่ ๆ ออกมาเรื่อย ๆ แนวทางการคุ้มครองตามมาตรการการคุ้มครองสังคม มุ่งเน้นให้สังคมส่วนรวมได้รับประโยชน์จากผลงานสร้างสรรค์นั้น ๆ ไม่ว่าในแง่ของความสุนทรีย์หรือประเทืองปัญญา ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีเสรีนิยม (Liberal Theory) ซึ่งต้องการใช้งานเพื่อประโยชน์สังคมหรือสาธารณะเป็นสำคัญ เจตนารมณ์ในการคุ้มครองลิขสิทธิ์ข้อนี้ คือ

ผู้สร้างสรรค์ผลงานเมื่อสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมาแล้วสมควรให้สาธารณชนโดยทั่วไปได้ใช้ประโยชน์อย่างเสรีเพื่อเป็นการผลักดันและส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางวัฒนธรรมของประเทศด้วยเช่นกัน

เพื่อให้การคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ได้รับการคุ้มครองเต็มที่ตามเหตุผลสำคัญดังกล่าว จึงควรปฏิบัติตามแนวทางดังต่อไปนี้ คือ แนวทางการคุ้มครองลิขสิทธิ์ตามเหตุผลความเป็นธรรมตามธรรมชาติโดยเจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์เป็นเจ้าของแต่เพียงผู้เดียว ผู้ใดจะเข้าใช้ประโยชน์จากงานอันมีลิขสิทธิ์ดังกล่าวต้องได้รับอนุญาตก่อนทุกครั้ง ซึ่งเป็นความเป็นธรรมตามธรรมชาติที่ทุกคนควรได้รับ ดังนั้นผู้ที่ใช้งานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้ใดก็ต้องขออนุญาต จากเจ้าของก่อนทุกครั้งเพื่อความเป็นธรรมกับเจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้สร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์ แนวทางการคุ้มครองลิขสิทธิ์ตามเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากผู้ที่สร้างสรรค์งานอันมีลิขสิทธิ์ขึ้นมามีความคาดหวังต่อผลประโยชน์ที่ได้รับ ผู้นำงานอันมีลิขสิทธิ์ไปใช้ประโยชน์ต้องตอบแทนหรือให้ผลประโยชน์ต่อเจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์ด้วย แนวทางการคุ้มครองลิขสิทธิ์ตามเหตุผลทางด้านวัฒนธรรม เนื่องจากการสร้างสรรค์งานวรรณกรรมและศิลปกรรมเป็นงานที่สร้างสรรค์มาเพื่อเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติแสดงถึงความเจริญก้าวหน้าและการพัฒนาประเทศชาติและเป็นสมบัติให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาและพัฒนาต่อไป เจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์และสังคมโดยรวมต้องร่วมกันดูแลและใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติ แนวทางการคุ้มครองลิขสิทธิ์ตามเหตุผลทางด้านสังคม จากการที่งานอันมีลิขสิทธิ์เจ้าของงาน มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวจะอนุญาตให้ผู้อื่นใช้ได้ ดังนั้นเจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์จึงต้องคำนึงถึงประโยชน์ของสังคมโดยรวมด้วย ถ้าหากสังคมโดยรวมหรือสาธารณชนจำเป็นต้องใช้งานอันมีลิขสิทธิ์ดังกล่าวเจ้าของงานต้องอนุญาตให้ใช้เพื่อประโยชน์ของสาธารณะด้วยเป็นไปตามหลักการของทฤษฎีการคุ้มครองลิขสิทธิ์ว่าด้วยทฤษฎีความสมดุลระหว่างประโยชน์ผู้สร้างสรรค์กับสังคม

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าสาเหตุการละเมิดลิขสิทธิ์ตามแนวทฤษฎีอาชญาวิทยา คือ ทฤษฎีคิดก่อนกระทำ แนวทางหรือมาตรการที่ได้จากการวิเคราะห์ทฤษฎีคิดก่อนกระทำนั้น หลักการสำคัญของทฤษฎีนี้ คือ มีแนวคิดประการแรกว่า บุคคลที่กระทำผิดบุคคลนั้นกระทำผิดด้วยความสมัครใจเพราะมีเจตจำนงอิสระ คือ กระทำผิดโดยสมัครใจไม่ได้กระทำผิดเพราะถูกบังคับ ประการที่สอง ผู้กระทำผิดมีความพึงพอใจที่ได้กระทำผิดครั้งนั้น คือ ได้ทรัพย์สินหรือเงินทองตามความประสงค์ของตนและประการที่สาม หลีกเลี่ยงความเจ็บปวด หมายความว่า เมื่อได้กระทำความผิดแล้วไม่ถูกฟ้องร้องหรือถูกจับกุม (Sullivan, 1973) ฉะนั้นผู้ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ก็เช่นกันผู้ละเมิดลิขสิทธิ์เมื่อมีความคิดจะละเมิดลิขสิทธิ์ส่วนใหญ่ คือ ทำแล้วได้เงิน คือความพึงพอใจที่ได้ละเมิดลิขสิทธิ์ผู้อื่นแล้วไม่ถูกจับกุมหรือถูกดำเนินคดีแต่อย่างใด

ทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ การนำทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบมาวิเคราะห์ สาเหตุการเกิดปัญหาอาชญากรรมเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อจะได้ทราบว่าเมื่อสังคมเป็นสังคมไร้ระเบียบกลไกการควบคุมทางสังคมอ่อนแอ (Bursik, 1988) มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมที่ผิดกฎหมายได้ง่ายการละเมิด

ลิขสิทธิ์ก็มักจะเกิดขึ้นเสมอ เราจึงต้องหามาตรการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์ในสังคมต่อไปให้ได้

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม การนำทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมมาวิเคราะห์การละเมิดลิขสิทธิ์จะพบว่าการละเมิดลิขสิทธิ์ส่วนใหญ่จะเกิดจากการเรียนรู้เพราะผู้ที่กระทำผิดมักจะเป็นกลุ่มที่อยู่ใกล้กันหรือละแวกเดียวกัน ผู้ที่กระทำผิดส่วนใหญ่จะเรียนรู้พฤติกรรมจากการกระทำผิดจากบุคคลที่อยู่ด้วยกันหรือคลุกคลีกันในสังคมเดียวกันและกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ในสถานที่เดียวกัน (Sutherland, 1947)

ทฤษฎีตีกรอบ ตามหลักการของทฤษฎีตีกรอบนี้เมื่อนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ก็จะพบว่าเป็นไปตามแนวคิดของทฤษฎีนี้เพราะเหตุว่าการละเมิดลิขสิทธิ์เป็นความต้องการของบุคคลที่จะได้รับการยอมรับในสังคมแต่ใช้วิธีผิดกฎหมาย (Reckless, 1961) คือ ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นมาสร้างชื่อเสียงให้กับตนเอง เช่น อ้างว่าเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์งานเองทั้ง ๆ ที่ไปทำซ้ำหรือดัดแปลงมาจากของผู้อื่นหรือในด้านทรัพย์สินเงินทองที่อยากได้มาโดยการนำงานอันมีลิขสิทธิ์ของบุคคลอื่นไปขายแต่จากการที่ผู้กระทำผิดกฎหมายดังกล่าวเพราะว่าเกิดจากอิทธิพลของแรงผลักดันหลายประการให้กระทำละเมิดลิขสิทธิ์ เช่น แรงกดดันทางสังคม อันได้แก่สภาพความเป็นอยู่โดยสังคมนั้นจะมีการละเมิดลิขสิทธิ์จำนวนมากและมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีก็จะเป็นแรงผลักดันให้บุคคลดังกล่าวกระทำผิดด้วยเพื่อให้ตนเองมีสภาพความเป็นอยู่ในฐานะเดียวกับบุคคลอื่นในสังคม สถานภาพที่ต่ำและการขาดโอกาสในการประกอบอาชีพสุจริตก็เป็นตัวผลักดันให้ผู้ที่ต้องการยกฐานะตนเองให้ทัดเทียมกับผู้อื่นในสังคมแต่เมื่อไม่มีช่องทางในการประกอบอาชีพสุจริตก็จะใช้ช่องทาง การละเมิดลิขสิทธิ์ที่ทำได้ง่าย เช่น ทำซ้ำหรือดัดแปลงงานลิขสิทธิ์ของผู้อื่นแล้วนำออกจำหน่ายหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนเพื่อให้ได้เงินมาเพื่อให้ทัดเทียมกับบุคคลอื่นในสังคมแรงผลักดันให้มีการละเมิดลิขสิทธิ์อีกประการหนึ่ง คือ แรงดึงดูดให้กระทำผิดทางสังคม เช่น การมีเพื่อนที่ไม่ดีเช่นเพื่อนที่กระทำผิดละเมิดลิขสิทธิ์อยู่แล้วก็จะมี การเลียนแบบหรือชักนำไปกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ด้วยหรือการเห็นตัวอย่างการละเมิดลิขสิทธิ์จากสื่อมวลชนเห็นว่าทำแล้วได้เงินดีก็จะทำตามด้วย โดยแรงขัดขวางไม่สามารถยับยั้งได้

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าแนวทางแก้ปัญหาตามแนวทฤษฎีอาชญาวิทยา คือ

ทฤษฎีพันธะทางสังคม ทฤษฎีพันธะทางสังคมเชื่อว่าพฤติกรรมอาชญากรรมเป็นผลมาจากพันธะของ บุคคลที่มีต่อสถาบันทางสังคมอ่อนแอ หรือถูกทำลาย จึงต้องสร้างบุคคลในสังคมให้มีความผูกพันกับองค์กรหรือกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมซึ่งได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน และเพื่อนฝูงซึ่งเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อบุคคลที่จะก่ออาชญากรรมหรือไม่หากบุคคลใดมีความผูกพันกับกลุ่มดังกล่าวสูงย่อมไม่ก่ออาชญากรรม องค์ประกอบของพันธะทางสังคมมี 4 ประการ คือ ความผูกพัน ข้อผูกมัด การเข้าร่วมกิจกรรม และความเชื่อ (Hirschi, 1969)

กรณีความผูกพัน คือ การสร้างความผูกพันให้บุคคลมีต่อสังคม มีความรักใคร่กับบุคคลอื่นในสังคมหรือมีความสนใจต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น บุคคลนั้นก็จะยอมรับค่านิยมและบรรทัดฐานของ

สังคมส่งผลให้บุคคลนั้นสร้างความรู้สึกรู้สึกหรือสามัญสำนึกที่จะควบคุมตนเองให้เป็นคนที่ดีในสังคมบุคคลผู้นี้ก็จะไม่กระทำผิดกฎหมายซึ่งเป็นบรรทัดฐานของสังคม การละเมิดลิขสิทธิ์ในสังคมนี้ก็จะไม่เกิดขึ้น เพราะบุคคลยึดบรรทัดฐาน คือ กฎหมายของสังคมอย่างเคร่งครัด ในขณะที่ ข้อผูกมัด คือ การสร้างข้อผูกมัดในการดำเนินชีวิตตามทำนองคลองธรรมของสังคมประกอบอาชีพที่สุจริตเพื่อจะประสบความสำเร็จในชีวิต ซึ่งส่งผลให้บุคคลนั้นไม่อยากจะผิดกฎหมาย การละเมิดลิขสิทธิ์ผู้อื่นเป็นการกระทำผิดกฎหมายอย่างหนึ่ง เมื่อบุคคลในสังคมไม่อยากจะผิดกฎหมาย การละเมิดลิขสิทธิ์ในสังคมก็ไม่เกิดขึ้น ส่วนการเข้าร่วม คือ การเข้าร่วมหรือมีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคม เป็นเหตุให้บุคคลถูกจำกัดเวลาที่จะไปประกอบอาชีพการหมดไป การจะไปกระทำผิดเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ก็หมดไปเพราะเวลาส่วนมากจะถูกใช้หมดไปกับกิจกรรมของสังคม และความเชื่อ คือ การปลูกฝังระดับความเชื่อถือที่บุคคลมีต่อด่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมหากบุคคลมีระดับความเชื่อต่อด่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมสูง ก็มีแนวโน้มที่ไม่กระทำผิดระเบียบหรือบรรทัดฐานของสังคมการละเมิดลิขสิทธิ์เป็นการกระทำผิดต่อกฎหมายหรือเป็นการฝ่าฝืนบรรทัดฐานของสังคมประเภทหนึ่ง ฉะนั้นการที่จะให้บุคคลในสังคมมีความเชื่อถือต่อด่านิยมที่ดีของสังคมยึดบรรทัดฐานของสังคมในการดำรงตนไม่กระทำผิดกฎหมายนั้นตัวแปรที่สำคัญ คือ ครอบครัว โรงเรียน และเพื่อนฝูง หากทั้งสามกลุ่มดังกล่าวมีความเข้มแข็งอบรมสั่งสอนหรือชักชวนไปในทางที่ดีการกระทำผิดกฎหมายก็จะไม่เกิดขึ้น การละเมิดลิขสิทธิ์ก็ย่อมไม่เกิดขึ้นในสังคม

ทฤษฎีป้องกันสังคม แนวทางที่ได้จากการวิเคราะห์ทฤษฎีป้องกันสังคมเริ่มต้นจากที่แนวคิดของทฤษฎีนั้น คือ การป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดทางอาญาเกิดขึ้นในสังคมและการป้องกันไม่ให้ผู้กระทำผิดอาญากระทำผิดเกิดขึ้นในสังคมอีก ทฤษฎีป้องกันสังคม ปฏิเสธการลงโทษอย่างรุนแรงต่อผู้กระทำผิดเพราะมีแนวความคิดว่าการลงโทษผู้กระทำผิดมิใช่การแก้แค้นให้แก่ผู้เสียหายหรือถูกกระทำ การลงโทษเพียงไม่ให้ผู้กระทำผิดแล้วไปกระทำผิดในสังคมอีก ทฤษฎีป้องกันสังคมจึงปฏิเสธการลงโทษที่รุนแรงมีการส่งเสริมการใช้มาตรการป้องกัน การเยียวยาและการฟื้นฟูแก้ไขอย่าง สัมพันธ์กันเพื่อลดการหวนคืนของผู้กระทำผิดไปสู่พฤติกรรมอาชญากรรมอีกครั้งหนึ่งของผู้กระทำผิด (Arthivech, 2015)

ทฤษฎีตีตรา ตามแนวคิดทฤษฎีตีตราได้สรุปสาเหตุของพฤติกรรมอาชญากรรมไว้ 4 ประการ คือ การกำหนดเป็นตนเอง (Self-image) พฤติกรรมเบี่ยงเบนดั้งเดิมหรือปฐมภูมิ (Primary Deviance) พฤติกรรมเบี่ยงเบนถาวรหรือทุติยภูมิ (Secondary Deviance) ทางเลือกของบุคคลที่ถูกตีตรา (Alternative Behaviour) ดังนั้นการนำสาเหตุของพฤติกรรมอาชญากรรมตามแนวคิดของทฤษฎีตีตราทั้ง 4 ประการ มาวิเคราะห์การเกิดปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อหาแนวทางป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ก็จะได้นี้ คือ

1. การกำหนดเป็นตนเอง (Self-image) หรือการสร้างควมสำนึกตามภาพพจน์ที่บุคคลอื่นกำหนดให้ ดังนั้นผู้ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ก็เช่นกันบุคคลเหล่านี้เมื่อตัวเองทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการละเมิด

ลิขสิทธิ์ ก็จะมีความคิดและเชื่อว่าบุคคลอื่นในสังคมคงกำหนดภาพพจน์ของตนเองให้เป็นอาชญากรผู้ละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ซึ่งเป็นเหตุให้ผู้ที่จะละเมิดลิขสิทธิ์ก็คิดว่าตนเองคืออาชญากรผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ตามที่สังคมกำหนดให้

2. พฤติกรรมเบี่ยงเบนดั้งเดิมหรือปฐมภูมิ (Primary Deviance) การละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้ละเมิดบางรายอาจเกิดขึ้นไม่สม่ำเสมอ ไม่ถาวร บางรายอาจยังคงกระทำการละเมิดต่อไป ในขณะที่บางรายอาจจะหยุดการกระทำไปเลยก็ได้

3. พฤติกรรมเบี่ยงเบนถาวรหรือทุติยภูมิ (Secondary Deviance) เกิดจากการที่ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์หลายครั้งซึ่งเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนแบบถาวรจึงถูกกระบวนการทางสังคมลงโทษ จึงถูกตีตราหรือประณามจากสังคมทำให้เขาเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นคนภายนอกสังคม เป็นคนที่สังคมไม่ต้องการจึงเกิดการพัฒนารูสึกนึกคิดและสำนึกว่าตนเองเป็นอาชญากร ซึ่งจะนำไปสู่การละเมิดลิขสิทธิ์ที่ถาวรตลอดไป

4. ทางเลือกของบุคคลที่ถูกตีตรา (Alternative Behaviour) เมื่อบุคคลที่ละเมิดลิขสิทธิ์ถูกตีตราว่าเป็นอาชญากรเป็นเหตุให้บุคคลดังกล่าวไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากไปรวมตัวกับกลุ่มบุคคลที่กระทำผิดเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์เหมือนกันซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่ถูกตีตราเช่นเดียวกัน (Kuntze, 2000)

ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย การบังคับใช้กฎหมายเป็นการดำเนินการเพื่อให้เกิดผลทั้งด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งมีหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง 4 หน่วย คือ ตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ ซึ่งทั้งสี่หน่วยงานดังกล่าวต้องทำงานสัมพันธ์กันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 2 ทฤษฎีคือ ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (Crime Control Theory) ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมในการนำมาวิเคราะห์การละเมิดลิขสิทธิ์ คือ ต้องมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัดเนื่องจากความผิดเกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์เป็นความผิดอันยอมความได้ การจับกุมควบคุมจึงต้องให้มีการร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนหากไม่มีการร้องทุกข์ก่อนก็ไม่มีอำนาจสอบสวน ทฤษฎีกระบวนการนิติธรรม (Due Process Theory) ผู้ที่ละเมิดลิขสิทธิ์เมื่อถูกจับกุมหรือถูกดำเนินคดีศาลก็จะพิจารณาว่าการดำเนินการทุกขั้นตอนของเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้องจนกระทั่งส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการมีการดำเนินการถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือไม่

การแก้ไขการละเมิดลิขสิทธิ์ที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน คือ การป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์หรือหากมีการละเมิดลิขสิทธิ์แล้วผู้กระทำผิดต้องได้รับโทษอย่างเหมาะสม หรือได้รับการแก้ไขพฤติกรรมและไม่กระทำผิดอีก โดยผู้วิจัยจะนำเอาทฤษฎีอาชญาวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดลิขสิทธิ์มาวิเคราะห์และหาแนวทางหรือมาตรการในการแก้ปัญหา ลิขสิทธิ์เป็นทรัพย์สินทางปัญญาที่สร้างคุณค่าให้กับตัวผู้สร้างสรรค์ผลงานเป็นอย่างมาก จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดกฎหมายหรือหลักเกณฑ์สำหรับการอ้างสิทธิและการใช้สิทธิในงานอันมีลิขสิทธิ์เพื่อไม่ให้เกิดการกระทำอันเป็นการ

ละเมิดลิขสิทธิ์ในทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น ขณะเดียวกันก็เป็นการกระตุ้นให้เกิดการผลิตงานสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ของสาธารณะและประเทศชาติด้วย ดังนั้นการให้ความคุ้มครองแก่ลิขสิทธิ์จึงต้องให้ความคุ้มครองในลักษณะสร้างความสมดุล โดยมุ่งส่งเสริมให้มีการสร้างสรรค์งานขณะเดียวกันต้องให้สาธารณชนได้รับประโยชน์จากการสร้างสรรค์งานนั้นด้วย เพื่อไม่ให้ผู้ทรงสิทธิอ้างสิทธิของคนจนเกิดการผูกขาดในสิทธิ์นั้นและส่งผลให้เกิดช่องว่างของความสมดุลระหว่างผู้ทรงสิทธิกับประโยชน์สาธารณะ การวิเคราะห์ตามแนวทฤษฎีอาชญาวิทยาจึงจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อทราบสาเหตุของการละเมิดลิขสิทธิ์และแนวทางแก้ไขการละเมิดลิขสิทธิ์ตามแนวทางของทฤษฎีอาชญาวิทยา เพื่อให้การแก้ไขการละเมิดลิขสิทธิ์มีประสิทธิภาพและนำไปสู่การสังเคราะห์มาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหการละเมิดลิขสิทธิ์อย่างที่ยั่งยืนต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การคุ้มครองลิขสิทธิ์พบว่า การคุ้มครองลิขสิทธิ์เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้เกิดการสร้างสรรค์ใหม่ๆ และสังคมได้ใช้ประโยชน์จากงานดังกล่าวด้วยเหตุผลด้านความเป็นธรรมตามธรรมชาติ เหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ เหตุผลทางด้านวัฒนธรรม และเหตุผลทางด้านสังคม ส่วนผลการวิเคราะห์สาเหตุการละเมิดลิขสิทธิ์พบว่า ผู้กระทำผิด เป็นไปตามทฤษฎีคิดก่อนกระทำผิด ทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และทฤษฎีตีกรอบ ขณะเดียวกัน ผลการวิเคราะห์มาตรการป้องกันและแนวทางแก้ไขการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์พบว่า ทฤษฎีพันธะทางสังคมเป็นการสร้างข้อผูกพัน ข้อผูกมัดทางสังคม นำบุคคลมาร่วมกิจกรรมจนเกิดความศรัทธาต่อกติกาสังคม เป็นการป้องกันมิให้บุคคลกระทำผิด ส่วนทฤษฎีตีตราเป็นการป้องกันไม่ให้ผลักดันให้ผู้ที่เคยกระทำผิดออกจากสังคม เพราะจะทำให้บุคคลไปรวมกลุ่มกับผู้กระทำผิดต่อไป โดยไม่สามารถกลับคืนสู่สังคมได้ สอดคล้องกับการศึกษาของ ทิพชญา วิจารณ์ (Virayasiri, 2006) ทฤษฎีป้องกันสังคมเป็นการปฏิเสธการลงโทษที่รุนแรง มีการส่งเสริมการเยียวยาฟื้นฟู เพื่อป้องกันการหวนคืนไปสู่พฤติกรรมอาชญากรรมอีก เป็นการป้องกันในระดับสังคม สอดคล้องกับการศึกษาของ อุทิศ สุภาพ (Suparp, 2002) ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมายเป็นการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดความสมดุลระหว่างทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมและทฤษฎีกระบวนการนิรโทษกรรม เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรมทั้งด้านการป้องกันทั่วไปและการป้องกันเฉพาะ สอดคล้องกับการศึกษาของ กอบชัย ชูโต (Xuto, 2003) และ ชนิสร ร้อยเที่ยง (Roitheang, 2006)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การนำทฤษฎีอาชญาวิทยามาวิเคราะห์ปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์และหามาตรการป้องกันหรือแนวทางแก้ไข จำเป็นต้องนำทฤษฎีอาชญาวิทยาทั้ง 2 กลุ่มมาวิเคราะห์ โดยการวิเคราะห์สาเหตุการ

ละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ ได้แก่ ทฤษฎีคิดก่อนกระทำ ทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และทฤษฎีตีกรอบ ส่วนการวิเคราะห์มาตรการป้องกันการหรือแนวทางแก้ไขการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ ได้แก่ ทฤษฎีพันธะทางสังคม ทฤษฎีป้องกันสังคม ทฤษฎีตีตรา และทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย ทฤษฎีคิดก่อนกระทำ แนวทางในการป้องกันเพื่อไม่ให้บุคคลกระทำผิดตามแนวทางที่ได้จากการวิเคราะห์ทฤษฎีคิดก่อนกระทำ คือ การจับกุมหรือฟ้องร้องดำเนินคดีต่อผู้ละเมิดลิขสิทธิ์อย่างรวดเร็ว การลงโทษผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ด้วยความรุนแรงเหมาะสมกับการกระทำผิดอย่างเพียงพอเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์อีก ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ต้องถูกจับกุมหรือฟ้องร้องและถูกลงโทษทุกรายตามโทษานุโทษ การลงโทษต้องเปิดเผยให้สาธารณชนทราบเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์อีก

ทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ แนวทางในการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรมในสังคมไร้ระเบียบ ตามแนวทางที่ได้จากการวิเคราะห์ทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ คือ แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูญสลายหรือลดน้อยลงของกลไกควบคุมทางสังคม การที่คนมาอยู่ใหม่กลัวไม่ค่อยรู้จักคนที่อยู่เก่า ซึ่งนำไปสู่ความอ่อนแอของกลไกการควบคุมทางสังคม ดังนั้น ผู้นำชุมชนต้องจัดกิจกรรมในชุมชนที่มีการรวมตัวของคนในชุมชนบ่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมประเพณี ของชุมชน กิจกรรมการเข้าร่วมประชุม จิตอาสาหรือกิจกรรมที่ทำให้บุคคลในชุมชนได้รู้จักกันมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของกลไกการควบคุมทางสังคมต่อไป เมื่อกลไกการควบคุมทางสังคมเข้มแข็งการละเมิดกฎหมายก็ย่อมลดน้อยลง แนวทางป้องกันการถ่ายทอดวัฒนธรรมเดิมของผู้ที่เข้ามาอยู่ใหม่ ผู้นำชุมชนต้องสร้างชุมชนให้เป็นชุมชนเข้มแข็งผู้ที่เข้ามาอยู่ใหม่ต้องรับวัฒนธรรมใหม่และละทิ้งวัฒนธรรมเก่าที่ละเมิดกฎหมาย แต่หากเป็นวัฒนธรรมที่ไม่ละเมิดกฎหมายก็ให้ถ่ายทอดได้เช่นเดียวกันชุมชนดั้งเดิมที่บุคคลอื่นเข้ามาก็ต้องถ่ายทอดวัฒนธรรมที่ไม่ละเมิดกฎหมายให้ไปเช่นกัน ส่วนวัฒนธรรมที่ละเมิดกฎหมายจะต้องถูกควบคุมโดยกลไกทางสังคมหากชุมชนดังกล่าวเป็นชุมชนเข้มแข็ง แนวทางป้องกันความขัดแย้งทางวัฒนธรรมชุมชนต้องสร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อสร้างกลไกควบคุมทางสังคมให้เข้มแข็งผู้ที่มาอยู่ใหม่ต้องไม่นำวัฒนธรรมที่ละเมิดกฎหมายในสังคมใหม่มาใช้ ต้องยอมรับกฎกติกาของสังคมใหม่ที่เข้ามาอาศัยอยู่ โดยเคร่งครัด กลไกการควบคุมทางสังคมจะเข้มแข็งก็โดยการสร้างชุมชนเข้มแข็ง แนวทางป้องกันหรือแก้ไขปัญหาความยากจนเพื่อป้องกันการละเมิดกฎหมายโดยเฉพาะการละเมิดลิขสิทธิ์ซึ่งเกิดได้ง่าย ดังนั้นผู้นำและผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะต้องสร้างงานในชุมชนและเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีงานทำ มีการประกอบอาชีพที่สุจริตเพื่อให้ทุกคนในชุมชนมีรายได้เลี้ยงดูครอบครัวตามอัตภาพไม่มุ่งต่อการประกอบอาชีพที่ไม่สุจริตเป็นการสร้างงาน สร้างความเจริญและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนด้วย เป็นการแก้ปัญหาการละเมิดกฎหมายในสังคมไร้ระเบียบได้ถูกทิศถูกทางด้วย

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม การแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์จึงควรดำเนินการตามแนวทางที่ได้จากการวิเคราะห์ทฤษฎีเรียนรู้ คือ การกีดกันไม่ให้ผู้ที่ยังไม่เคยกระทำผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์เข้าไปคบค้าสมาคมกับผู้ที่กระทำผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อไม่ให้เกิดการเลียนแบบ การสร้างสภาพแวดล้อม

ที่ดีโดยครอบครัว เพื่อน โรงเรียนและชุมชน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดคนในครอบครัว ในโรงเรียนและในชุมชนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ การสร้างโอกาสในการบรรลุจุดมุ่งหมายที่ถูกต้องตามกฎหมายให้กับบุคคลในสังคมเพราะบุคคลหากไม่สามารถหาหนทางที่บรรลุจุดมุ่งหมายโดยถูกต้องตามกฎหมายได้ก็จะหาหนทางบรรลุจุดมุ่งหมายที่ผิดกฎหมายได้ เช่น หาเงินโดยช่องทางถูกต้องตามกฎหมายไม่ได้ก็อาจจะไปหาเงินโดยช่องทางที่ผิดกฎหมาย ได้แก่ จำหน่ายของที่ละเมิดลิขสิทธิ์ ผลิตแผ่นซีดีละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นต้น

ทฤษฎีตีกรอบ การแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์โดยการป้องกันไม่ให้เกิดคนละเมิดลิขสิทธิ์ ควรดำเนินการตามแนวทางที่ได้จากการวิเคราะห์ทฤษฎีตีกรอบ คือ สร้างตัวกีดกันภายนอกให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ สถาบันครอบครัว กลุ่มเพื่อน สร้างจริยธรรม ข้อบังคับ บรรทัดฐานของสังคม ที่สมเหตุสมผล ความสามัคคี ความมีวินัย เพื่อกีดกันไม่ให้เกิดคนไปกระทำผิดเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ สร้างตัวกีดกันภายในให้เข้มแข็งโดยการสร้างอัตตาที่เข้มแข็ง การควบคุมตนเอง ความอดทนอดกลั้น ต่อความผิดหวัง ความรู้สึกกับผิดชอบ ความสามารถในการหาสิ่งอื่นทดแทนต่อความต้องการ เช่น ไม่สามารถหาเงินจากการจำหน่ายลิขสิทธิ์ก็หาสิ่งอื่นมาจำหน่ายแทนลิขสิทธิ์ได้ เป็นต้น

ทฤษฎีพันธะทางสังคม การหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ ควรดำเนินการตามแนวทางที่ได้จากการวิเคราะห์ทฤษฎีพันธะทางสังคม คือ สร้างความผูกพันมีความรักใคร่บุคคลอื่นในสังคมยอมรับค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมส่งผลให้บุคคลเป็นคนดีของสังคมก็จะไม่ไปยุ่งเกี่ยวกับการกระทำผิดเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ การผูกมัดการดำเนินชีวิตตามทำนองคลองธรรมประกอบอาชีพสุจริตไม่ยุ่งเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ การเข้าร่วมกิจกรรมของสังคม ทำให้บุคคลไม่มีเวลาที่จะไปกระทำผิดเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์เพราะเวลาต้องใช้หมดไปกับการเข้าร่วมกิจกรรมของสังคม ความเชื่อถือศรัทธา โดยชักนำให้คนในสังคมมีความเชื่อต่อค่านิยมและบรรทัดฐานที่ดีของสังคมประกอบอาชีพสุจริตไม่กระทำละเมิดลิขสิทธิ์

ทฤษฎีป้องกันสังคม การป้องกันหรือแก้ไขไม่ให้เกิดผู้กระทำผิดเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ ควรดำเนินการตามที่ได้แนวทางจากการวิเคราะห์ทฤษฎีป้องกันสังคม คือ มาตรการป้องกันไม่ให้เกิดคนในสังคมกระทำผิดเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภาคประชาสังคมและประชาชนในสังคมนำมาดำเนินการเพื่อให้สังคมปลอดการละเมิดลิขสิทธิ์ มาตรการดำเนินคดีการละเมิดลิขสิทธิ์โดยใช้แนวทางการดำเนินคดีเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice) เพื่อให้เกิดความปรองดองในสังคม

ทฤษฎีตีตรา การแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ตามแนวทางของทฤษฎีตีตรา คือ การให้อภัยไม่ทำให้รู้สึกอับอาย ไม่มองว่าตนเองเป็นคนนอกสังคม และแก้ไขโดยใช้แนวทางที่ได้จากการวิเคราะห์ทฤษฎีตีตรา คือ แนวทางป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการกำหนดเป็นตนเองหรือการสร้างภาพลักษณ์ (Self-image) โดยการที่บุคคลในสังคมโดยเฉพาะบุคคลใกล้ชิดต้องไม่ตีตราหรือประณามผู้ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ว่าเป็นอาชญากร ที่ไม่สามารถให้อภัยได้บุคคลในสังคมต้องให้อภัยและสร้างภาพพจน์ที่ดีแก่เขาให้เขากลับตัวกลับใจจะเลิกการละเมิดลิขสิทธิ์หาอาชีพที่สุจริตกลับเข้าสู่สังคมอย่างอบอุ่นทุกคน

ต้องให้ออกาสเขาเพื่อไม่ให้เขากำหนดตนเองว่าเป็นอาชญากร ดังนั้นในการป้องกันไม่ให้บุคคลที่จะเกิดละเมิดลิขสิทธิ์มีความรู้สึกดังกล่าวเป็นหน้าที่ของบุคคลในสังคมต้องให้กำลังใจเขา ให้อยู่กับให้ยู่ร่วมกิจกรรมกับสังคมอย่าทำให้เขารู้สึกว่าเป็นบุคคลที่สังคม ไม่ต้องการจะทำให้เขามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนกระทำผิดละเมิดลิขสิทธิ์ตลอดไป แนวทางป้องกันหรือแก้ไขการเลือกทางเลือกของบุคคลที่ถูกตีตรา (Alternative Behaviour) การที่บุคคลที่ถูกตีตราเมื่อไม่มีทางเลือกก็ต้องไปรวมกลุ่มกับบุคคลที่จะเกิดละเมิดลิขสิทธิ์เช่นกัน ดังนั้นสังคมต้องตัดตอนอย่าให้มีการรวมกลุ่มของบุคคลที่จะเกิดละเมิดลิขสิทธิ์โดยการช่วยเหลือบุคคลที่กระทำผิดละเมิดลิขสิทธิ์ในสังคมให้มีอาชีพใหม่ที่สุจริตและกีดกันกลุ่มผู้กระทำผิดละเมิดลิขสิทธิ์กลุ่มอื่นเข้ามาในสังคมเป็นการตัดตอนไม่ให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์เกิดขึ้นอีกต่อไป

ทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย การป้องกันหรือแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ให้ได้ผลดี มีความเหมาะสม จึงควรดำเนินการตามแนวทางที่ได้จากการวิเคราะห์ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย คือแนวทางที่ได้จากการวิเคราะห์ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม ซึ่งดำเนินการโดยพนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจ โดยใช้มาตรการจับกุม คุมขัง สอบสวนและสั่งฟ้องผู้กระทำผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ไปยังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องร้องต่อศาลให้ลงโทษผู้กระทำผิดต่อไป แนวทางที่ได้จากการวิเคราะห์ทฤษฎีกระบวนการนิติธรรม ซึ่งดำเนินการโดยศาลยุติธรรม ทำการกลั่นกรองผู้ที่ถูกฟ้องร้องมายังศาลเพื่อพิจารณาสั่งลงโทษตามความเหมาะสมเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย

กล่าวโดยสรุปคือ ทฤษฎีอาชญาวิทยาที่กล่าวมานั้น สามารถนำมาวิเคราะห์หาแนวทางการแก้ไขปัญหาการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์อย่างยั่งยืน โดยเน้นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ เช่น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ส่งเสริมการสร้างสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง กีดกันการค้าสมาคมกับผู้กระทำผิดละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ สร้างค่านิยมในการประกอบอาชีพสุจริต ไม่ตีตราผู้ละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ว่าเป็นอาชญากร ดำเนินการให้มีการใช้มาตรการต่อผู้กระทำผิดอย่างเหมาะสม

สรุป

การศึกษาปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ตามหลักการของทฤษฎีอาชญาวิทยา ส่งผลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ สามารถนำหลักการของทฤษฎีอาชญาวิทยาไปวิเคราะห์หาสาเหตุของการละเมิดลิขสิทธิ์ตามแนวทฤษฎีติดก่อนกระทำ ทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม และทฤษฎีตีกรอบ ได้อย่างเหมาะสม และนำหลักการของทฤษฎีอาชญาวิทยาไปใช้วิเคราะห์ หามาตรการหรือแนวทางแก้ไขปัญหาการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ตามหลักการของทฤษฎีพันธะทางสังคม ทฤษฎีป้องกันสังคม ทฤษฎีตีตรา และทฤษฎีบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ในการแก้ไขปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ที่เป็นรูปธรรมต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ เช่น กรมทรัพย์สินทางปัญญา ฝ่ายปกครอง ตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ เป็นต้น ควรนำผลการศึกษานี้ไปใช้ในการป้องกันการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ เพื่อไม่ให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์เกิดขึ้นอีก

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ ควรมีการพัฒนาหน่วยงานในสังกัด โดยกำหนดนโยบายในการป้องกันการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ตามองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยนี้ไปปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การหามาตรการป้องกันหรือแนวทางการแก้ไขปัญหาการละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ มีแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ได้หลายแนวทาง จึงเห็นควรให้มีการศึกษาแนวทางอื่นๆบ้าง เพื่อเป็นแนวทางป้องกันให้การละเมิดกฎหมายลิขสิทธิ์ในประเทศไทยไม่ให้เกิดขึ้นและหมดไปในที่สุด

References

- Arthivech, U. (2015). *Criminology Theory and Criminal Justice System*. V.J. Printing.
- Bursik, R. J. (1988). Social disorganization and theories of crime and delinquency: Problem and prospects. *Criminology*, 26(4), 519–716.
- Central Intellectual Property and International Trade Court. (1997). *Annual Statistical Report*. Central Intellectual Property and International Trade Court.
- Court of Justice Thailand. (1882). *Annual Statistical Report*. Court of Justice Thailand.
- Hirschi, T. (1969). *Cause of Delinquency*. University of California Press.
- Kuntee, P. (2000). *Criminology: Theories and research*. Booknet.
- Panuspatthna, O. (2010). *Copyright Law*. Samnakphim Nititham.
- Reckless, W. (1961). A new theory of delinquency and crime. *Federal Probation Journal*, 25, 42–46.
- Rodjan, J. (2012). *Principles and implementations on copyright protection*. Winyuchon.
- Roitheang, C. (2006). *Legal measures in the proceedings of copyright cases*[Master's Thesis, Dhurakij Pundit University].
- Royal Thai Police Headquarters. (2021). *A strategy of a protection and suppression on piracy of intellectual property*. Royal Thai Police Headquarters.

- Smudthrakun, S. (1996). *The offences of copyright infringement: A study on the nature of offence and its punishment*[Master's Thesis, Chulalongkorn University].
- Sullivan, R. F. (1973). The economics of crime: An introduction to the literature. *Crime and Delinquency*, 19(2), 138–149.
- Suparp, U. (2002). *Application of the philosophy of criminology in sentencing of Thai courts: Case study of International Criminals, Negligent Criminals and Provokes Criminals*[Doctoral dissertation, Mahidol University].
- Sutherland, E. H. (1947). *White-Collar Crimes*. Holt, Rinehart and Winston.
- Virayasiri, T. (2006). *Criminological theory as a criterion for suspension of punishment*[Doctoral dissertation, Suan Dusit University].
- World Trade Organization. (1994). Final Act Embodying the Results of the Uruguay Round of Multilateral Trade Negotiations. World Trade Organization.
- Xuto, G. (2003). *The successful of criminal sanctions in Copyright Act*[Master's Thesis, Chulalongkorn University].